

Roma-pleegouders al bij voorbaat verdacht

De onwaarschijnlijk blonde Maria

De mythe 'zigeuners stelen blanke kinderen' is al vijfhonderd jaar niet uit te roeien. Dat blijkt uit de internationale rel rond het blonde Roma-meisje Maria waaraan ook Nederlandse kwaliteitsmedia meededen.

door **Natasha Gerson**

24 oktober. Een vriendje kijkt in het huis van Maria naar het nieuws over haar; 23 oktober. Een zus en broer van Maria zitten op Maria's bed

OUDE VOOROORDELEN, stigmatisering, zondebokken: het zijn deze drie termen die bij herdenkingen van de Tweede Wereldoorlog elke keer weer terugkeren. Ze hebben een vaste plek in pamfletten en jongerenprojecten die racisme en discriminatie willen bestrijden, ze vormen een mantra ter afwending van het kwaad. Waar dat kwaad concreet uit bestaat, blijft meestal vaag. De waarschuwing op zich wordt meestal voldoende geacht, in een enkel schoolboek is het voorbeeld van Hitler en de joden genoeg.

Hoe leeg de contextloze begrippen geworden zijn, blijkt als zich een geval voordoeft waarop de drie termen alle van toepassing zijn, zoals vorige maand met de internationale mediareel rond 'het blonde engeltje op het zigeunerkamp'.

De mythe of het vooroordeel 'zigeuners stelen kinderen' is bijna net zo'n klassieker als 'joden hebben christenbloed voor matzes nodig'. Hoax-verzamelaar Peter Burger besteedde er op zijn

site gestolengrootmoeder.nl aandacht aan. De overtuiging dat zigeuners kinderdieven zijn leeft al minstens vijfhonderd jaar, constateert hij, en ook in de eerste helft van de twintigste eeuw zijn zonder moeite tal van verhalen in kranten, films en kinderboeken te vinden over blonde kinderen in zigeunerkampen. Nooit, in al die eeuwen, is er één werkelijk bewezen geval van daadwerkelijke ontvoering van een 'gadjo'-kind door Roma geweest, concludeert hij, in navolging van de Oostenrijkse criminoloog Hans Gross. Die had het fenomeen al in 1900 onderzocht.

Deze nieuwste rel ontstaat als op 16 oktober tijdens een 'routine-inval' in de Roma-wijk Tabakou in Farsala, een slaperig katoenstadje in het midden van Griekenland, een klein wit-blond meisje wordt ontdekt. Alle alarmbellen gaan rinkelen als een DNA-test uitwijst dat de mensen bij wie ze woont niet haar biologische ouders zijn. Het echtpaar Salis verklaart dat de biologische moeder, een Bulgaarse, en echt heus ook Roma, het kind bij hen heeft achtergelaten omdat ze er niet voor kon zorgen. Ze namen het kind aan omdat ze bang waren dat het in verkeerde handen zou vallen. De moeder kreeg wat geld voor de bus naar Bulgarije. Het is dus een simpel geval van inofficiële adoptie. De politie gelooft het echtpaar niet en ze worden vastgezet op verdenking van 'ontvoering van een minderjarige'. Kleine Maria wordt ondergebracht bij de semi-particuliere Atheense kindbeschermingsorganisatie Smile of the Child. De politie

doet officieel een verzoek aan Interpol ter consultering van hun database vermiste kinderen.

De zaak-Maria bereikt de volgende dag Nederland via het ANP. Dat maakt van het Griekse opsporingsbericht met de nog neutrale kop 'Parents sought of child found' op 18 oktober 'Ontvoerde baby als kleuter teruggevonden'. Onder meer de *Volkskrant*, *Elsevier*, *De Telegraaf*, *AD* en *RTL Nieuws* nemen het ongewijzigd over. In enkele andere media wordt 'op zigeunerkamp', 'door zigeuners' of politiek correct 'door Roma' toegevoegd. Omroep Powned maakt er gewoon simpel 'Zigeuners stelen baby' van. Het ANP kan of wil naderhand geen antwoord geven op de herhaalde vraag waarom de keuze voor deze kop is gemaakt.

Internationaal is het niet anders. De Britse tabloids, vooral *The Daily Mail*, voeren de boventoon met een opeenstapeling van speculaties over mogelijke verbanden met de vermissing van andere kinderen, tot de onvermijdelijke Maddie aan toe. 'Dit geeft wereldwijd hoop aan de ouders van vermiste kinderen', zegt de woordvoerder van de McCanns. Kerry Needham is de moeder van het in 1991 op Kos verdwenen kleutertje Ben. Ze heeft altijd gelooft dat haar kind door zigeuners is gestolen en ze heeft al talloze keren documentbewijzen en DNA-testen weten af te dwingen van in kampen en op stranden gespotte blonde kinderen van Roma. 'De Griekse politie heeft altijd tegen ons gezegd dat Roma geen baby's stelen', zegt ze nu. 'Maar nu

Van Maria is een hele serie foto's gemaakt. Het meest populair is de foto waarop ze smekend de lens in kijkt

weten we: dat doen ze dus wel.' Het grote stigmatiseren is begonnen.

De Griekse politie pakt direct flink uit met allerlei materiaal dat gretig door de internationale media wordt overgenomen. Zo worden bij het persbericht over de arrestatie van Christos Salis en zijn vrouw Eleftheria Dimopoulou foto's van de arrestanten toegevoegd. Zowel van het echtpaar met het kind als reguliere politiefoto's. De reacties op internet liegen er niet om, met talloze beoordelingen als 'monsters' en 'primitieven'. Als een week later een Grieks burgerstel op heterdaad wordt betrapt bij het kopen van een Albanese baby voor vierduizend euro staan hun initialen niet eens in de krant.

Van Maria is een hele serie foto's gemaakt. Het meest populair is de foto waarop ze smekend de lens in kijkt, haar handjes met vingers die paars zien van de inkt van het vingerafdrukken nemen ineengestremgeld, vage vlekken in haar gezicht. De foto, die is gemaakt vijf minuten nadat ze met tranen en in paniek van Eleftheria gescheiden is, ontlokt op de site van *Elsevier* de reactie dat 'dat kind al helemaal die gluisperige

bedelende zigeunerblik heeft', en al voorgoed verpest is'.

IN MEI 2013 heeft Katerina The antifascistische organisatie Keert invallen' in Roma-wijken al gehecht de tijd om de honkbalknuppelaar van het eerste huis van een kind wordt in beslag te nemen? De de bescherming van gezinnen! de politie het gewelddadige naar kelijk wil maken. De politie goet van de inderdaad tamelijk magde inval in Tabakou: drie vuurwder een jachtgeweer en een penhoeveelheden wiet en valium, gestolen gereedschap en elektronen voorzien van ronkende bijschden twee blanco chipkaarten gep'creditcards' - lijkt het nog wat. onoplettende nieuwsconsumenten uitgaan dat alles bij de 'ontvoering is gevonden. Maar het betreft de tig huishoudens. Er wordt mee een stapel papieren en twee ider zijn gevonden, waar grootschal kinderbijslag door het echtpaar blijken. Eleftheria zou opgegever jaar zes kinderen te hebben gebade veertien opgegeven kinderen loos zijn verdwenen of nooit heb zouden ze enkele duizenden uitgebeuren. Maar binnen een week verzand in een later ergens te behprocedure. De vermeende twblijkt een wel degelijk bestaand f buitenland te zijn met kinderen. deren uit een eerder huwelijk.

Het effect van de opgeblazen *gesundes Volksempfinden* is geberichtgeving wordt het eerst 'vinden' van Maria binnen een d'weghalen' en vervolgens 'reddende kinderbeschermingsorganisati Child. Directeur Konstantinos houdt zich allesbehalve op de vla'smerig' geweest zijn, 'angstig', om een 'zeer beschadigende omgeving. Iedereen 'kon zo zien dat het geewas', ze dachten zelf 'Scandin zou 'maar enkele woorden Grieks slechts praten in 'een Roma-dial Roma-tolk hebben ze niet, er wor niceerd met gebarentaal. Al snel l over een kind dat niet in een plat maar bij wolven is gevonden.

Nog pijnlijker wordt het als Tabakou zich tegen de zwartmak te verweren. Maria's peettante Ma geeft de pers video's die ze van Waaronder een filmpje van Maria een van een paar maanden gelede siek geval van cultuurverwarring di Op twee filmpjes danst Maria: als een speen in haar mond draait ze rferne sturing van Eleftheria. Een

FOTO'S: MARCO NOURI / SAB SPREKER